

Szerkesztő: s kiadó-hivatal. Budapest IV. hímez-utca és kalap-utca sarkán 1. szám. Csak bérmentes levelek fogadtnak el.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek felvételének árszabály szerinti kiadó hivatalban: Budapest IV. hímez-utca és kalap-utca sarkán 1. sz.

Az angol agitáció a kormányon.

Az új angol miniszterium egészen meglepő mozgékonytágot fejt ki, hogy az európai diplomacziának saját létezését kézzelfogható tege. Az angol liberalisok szívesen ellenézték ugyan a tory-kormány külpolitikai irányát, ellenzéki beszédekben hevesen rajongtak a balkán népek szabadságáért és pokol fenekére kárhoztatták a romlott török uralmat, de legkevésbé lehetett rólok gondolni, hogy kormányra juttva a külpolitikára nagy figyelmet fordítsanak.

ország maga foglalja el Montenegró javára az ő neki átengedett, de nagyon is engedetlen alattvalókat. Most ismét Anglia tette az indítványt, hogy a hatalmak egy új konferenciájára szerezzék meg Görögországnak okkal-móddal Törökországnak azt a részét, melyre a hellen étvágyának régen foga fáj.

ból épen a „hands off” eléggé ismert jel-szavával leszünk kénytelenek felelni.

Budapest, május 26.

A magyar-horvát pénzügyi egyezmény tárgyában kiküldött magyar és horvát országos bizottságok ma este 7 órakor együttes értekezletet tartottak. A kormány részéről jelen voltak: Tisza miniszterelnök, Szapáry gróf pénzügyminiszter Bedekovich horvát miniszter és Pejacsevich László gr. horvát bán.

nyu községeire néve is, mert itt az urbéri fel-szabadulás az 1848-ki tényleges birtoklás alapján történvén, a volt urbérek kezén talált birtok-állománynak sem kiegészítése, sem annak maradványföldök ezimén apaszása nem eszközölhető, s ennél fogva a tagosításnál a volt urbéres épen oly teljes magánjogi tulajdonos gyanánt szerepel, mint a volt földes ur.

Apáthy István elfogadja az előadó állás-pontját Dárdáy Sándor Teleszky javaslata mellett nyilatkozik.

Zsáros Lajos ugy találja, hogy az előadó által kifejtett elvi indoklás helyes, mert Erdélyben olyanemmi urbéri rendezés, a minőt e fogal-mat Magyarországon értenek, nem lévén, ott a tagosítás semminemű urbéri jelleggel nem bír s így arra a költségviselés urbéri szabályai helyesen nem alkalmazhatók.

A kérdés szavazásra bocsátatván, a bizottság többsége az előadó által előterjesztett álláspontot fogadja el s a szöveges részletes megállapítást a pénteken 5 órakor tartandó ülésre halasztotta.

A reichehráth urak hízáinak budgetvitája minden emulitremelőbb mozzanat nélkül tegnap véget ért. Az osztrák delegáció felsőházi tagjainak megválasztása után a reichehráth elnapo-tattott. Az urakháza részéről a delegációban 12 alkotmányhi s 8 feudális választott meg a pó-ttagok között 3 feudális s 7 alkotmányhi van. Az osztrák delegációban az alkotmányhi-párt tehát ismét nagy többségben van, miután tudvalegő a képviselői által választott 40 delegátus többsége szintén alkotmányhi-párti.

Budapest, május 26.

A berlini konferenciára vonatkozólag tegnap hozott jelentésnek a francia kormány javaslatairól ma több felől megerősítést nyer. A francia kormány egyenesen azt javasolta a hatalmaknak, hogy éjtsék el a kilitásba vett görög határszabályozó bizottságot s a kérdés elintézése végett azonnal léptessék életbe Berlinben az utó-konferenciát. Indokolta pedig ezt a francia kormány azzal, hogy utalt a portánakra a határo-zottan visszatartási magatartásra, melyet a ha-talmak ismételt sürgetése dacára következetesen tanusított a technikai területről bizottság ellen.

Az angol kabinet magatartása iránt londoni magánhírek szerint egyre nagyobb aggodalmat táplálnak. Attól tartanak ugyanis, hogy mint multkor beszédében Salisbury marquis is kifejezte, Gladstone az élrni akart európai konzert helyett csak európai szívat fog támasztani, a mennyiben sok dologtól oly módon értemez, mely a többi ha-talmak tetszését nem nyeri meg és legfőbb Olasz-és Oroszországok bírhatja saját nézeteire, míg a többi állam ellenző vagy legalább eltérő álláspontot foglal el. Ilyen példán, a reformok sürgetése mellett, az angol kabinetnek az a nyilatkozata, melyet Goeschen ur Párisban ugymint Bécsben ismételt, hogy Angliának nincs érdekében Törökország fentartása. Freyinet ur, mint írják, ki is jelentette az angol nagykövetségnek, hogy Franciaország nem hajlandó, kalandos politi-kába ereszkedni: a francia kormány, mondá a

Igy az agitáció, melyet Gladstone és hívei az angol választók előtt kezdetek, most minden várakozás ellenére az európai diplomacziának szélesebb színterén jut érvényre. Az európai közvélemény méltó nyugtalansággal fogadhatja azt a meglepé-tést, melynek veszedelmes következtetést alig lehet belátni. Magában jogosult török-vésnek lehet tekinteni, hogy a berlini szer-ződésnek minden pontja teljesülését érje. De a mit a berlini szerződésben leginkább becsülünk, csak az, hogy a jelen időre az elv szükséges beiktatását megadnia, és leg-kevésbé fogadnók hát jó szívvel a szerző-dés végrehajtásának örve alatt az olyan eljá-rást, melynek kikerülhetlenül a béke fel-bontásához minden elaludt vágyának és minden lecsendesített kérdésnek rögtönösen vilharos fellöbbanásához kellene vezetnie, de a mely épen legkevésbé juttatna a berlini szerző-dés végrehajtásához. Gladstone eddig vallott nézetei különben is a berlini szerződés ha-tározott ellenségeinek tüntetik föl, róla így nem is lehet föltenni, hogy a szerződésnek érvényesítése képezi őszinte célját. Nem is vesszük észre, hogy a berlini szerző-désnek olyan teljesitellen pontjaira fordítaná figyelmezt, melyeket Törökország javára kel-lene végrehajtania. Törökországtól minden írott jognak elismerését lehet ugyan követelni, de a bajosan lehet várni, hogy saját létezési jogáról lemondjon, még ha az a berlini szerződéssel ellentétben állana is. Mi nekünk magyaroknak pedig legkevésbé lehet okunk az új angol politikákért felme-legednünk. A magyar nemzet ugyan teljes-séggel nem ellensége a Balkán népek sza-badságának, azt nem mondjuk, hogy min-den körülmény között Törökország fen-tartásához van kapcsolva nemzeti érdekeinknek megóvása, de a legnagyobb képtelen-ség volna az olyan hit, hogy mi reánk nézve közönyös lehet déli szomszédaink népeinek területi alakulása és állami szer-vezete. Ha veszedelmesnek mondottuk azt a hódítási irányt, melyet az osztrák udvari politika Bosznia felé megindított, kétségte-len előtünk az is, hogy a magyar nemzeti politika nem mondhat le az ellenző befolyásról a szerb és egyéb szlav nem-zetiségek mozgalmi irányában. Könnyen jöhet ezért az alkalom, hogy Gladstone nyugtalan agitációjára mi Magyarorszá-

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma d. u. 3 órakor Horváth Lajos elnöklete alatt tartott ülésében folytatva az erdélyi birtokrendezésről szóló tárgyalat részletes tárgyalását.

A költségekről szóló fejezet Teleszky indítványára átadott elvi tárgyalás alá bocsátott.

Bokross előadó kifejti, hogy a kormány javaslatairól annyiban eltérő álláspontot foglal el, hogy a tulajdonképeni urbéri rendezés képezo erdő-legelo és nádas elkülönítési, valamint az arányosítási ügyekben a költség és teher eddigi szabályait érvényben akarja tartani, ellenben tagosítá-sok esetében a birtokaránylagos költségviselés elvét kimondandónak tartja.

Pauler igazságügyminiszter kijelenti, az az előadó álláspontját az s részben általa szöve-gezett szakaszokat magáévá teszi.

Szebenygyörgy Imre a kormány által meg-hívott szakértő részletesen fejtegeti az urbéresé-kielt teljesitett természetbeni szolgáltatások hátrá-nyait s kiemeli, hogy a tagosítás által oly állandó föltérési munkákat létesül, mely a későbbi stabil casterster munkákat megkönnyíti s ez uton a volt urbéresek a stabil kaszterster munkának sok terhelőt megszabadulnak, a mi már magában is egy indokot képez a költségek közös viselésének kimondására.

Teleszky nem fogadja el sem a kormány sem az előadó álláspontját, mert az ellenkezik a magyar törvényhozásnak a birtokrendezés költségei tekintetében felállított azon sarkalatos alapelvvel, hogy a készpénz kiadásokat a volt földesurak hordozzák. Ezen elv megváltoztatására nem lát elegendő indok-t, hanem ellenkezőleg úgy véli, hogy a költségek hordozásának megváltoztatása nemzeti és társadalmi igazságoknak válik torzításává. Ez okból a költségek eddigi rendszerét fenntartani kívánja.

Bokross előadó kifejti, hogy az általa ja-vasolt költségrendszernek a törvényhozási előzmé-nyekben semmi elvi akadályja nincs. A magyar tör-vényhozás 1836. és 1840-ben éles megkülönbözté-ést állított fel azon tagosítások között, melyek urbéri rendezéssel kapcsolatosak és azok között, melyek tisztán gazdasági javítás magánjogi ter-mészetével bírnak. A földesuri költségviselésé-ssal az urbéri rendezéssel kapcsolatos tagosítá-sokra állította fel elvül, míg ellenben az 1840. XXX. és XXXI. t. cikkiek a tisztán gazdasági tagosítást közös költségen rendeli keresztárvitelti. B nyomon haladott az 1871-ki törvényhozás is, mely az erdélyi városokra s a egyes és sza-bad községek tagosításaira a birtokaránylagos költségviselését állapította meg. Ugyan ezen elv-ilk az erdélyi és partiumbeli uréres viszo-

Az osztrák-magyar külügyi kormány, mint félhivatalosan jelentik, miután előbb Németor-szággal megállapodásra jutott, a francia javas-latát már elfogadta s Angliá is belegegyeztet saját javaslatainak emo módosításába. Németország ahhoz a föltételhez kötötte belegegyezését, ha a módosítást az összes hatalmak elfogadják. Oroszország és Olaszország válsága még nem érkezett a kabinetekhez, de belegegyezések iránt alig forog fenn kétség.

Ezen ellemtondásnak alapját nem a feljegye-zések megbízhatóságában, hanem a két ország közti különbségben kell keresnünk. Más az éghal-tal, mások a szokások és az emberek is. Lehet, hogy Anglia ködös levegője ártalmasan hat a folyto-nosan szabadban élő gépészek és fűtők egészségére, míg Franciaországban, különösen délb vidékein, az enyhe lég csak jótékony befolyással lehet a szabadban foglalkozókra. Másrészt pedig míg az angol vasutak forgalmi épületei a könyelem neto-vábjával vannak berendezve, addig Franciaország-ban — az elsőrangú vasutak kivételével — a hi-vatalszobák alacsonyak, szűkek és többnyire túltö-möttek. Ez magyarázza meg a két országnál mutak-ozó fordított arányt. Megemlíthetjük meg a vasuti baleseteket is, melyek a gyorsabban közlekedő angol vasutaknál gyakoriabban, s így ezek is növelik va-lamint az ottani gépészek és fűtők halandóságának arányát.

Minden egyes foglalkozásnál számba kell vennünk azon különféle föltételeket, melyek az élet tartamára befolyással lehetnek. A rendszer ételt s folyto-nosan a szabad természet által legben fog-lalkozó kertészek halandósága 0.93; míg a kocsisoké, kik az idő viszontagságainak inkább ki vannak téve, s éltük felét az istálló röhök lég-körében töltik, s ezenkívül a szesz italok mér-tékelen élvezete által is kiválnak: már 1.84-re emelkedik.

Legváltóbb azonban az élelmi szerek gyár-tása és elárusításával foglalkozók élettartama. A fűszereseké 1.12; a henteseké, a hal-ár-uk, mézárásoké és sütőké 1.80—2.15-ig váltakoz-ik; s mi leginkább az állati anyagok kipárolgá-sán folyto-nos beszivása, az egyenletes mozgás hiánya és a túlságosan tápláló étkezésben leli ma-gyarozatát.

Még nagyobb emelkedést mutat azonban a különféle ita-olok gyártói és elárusítói sora: a sörgyárosok halandósága 2.15, a koreszmárosok bor és pálinka kimerőké pedig 2.45-től 2.50-ig emelkedik.

Érdekes táblázatot nyújtanak a szellemi munkával foglalkozók is. Az ügyvédek két ka-tegoriába oszthatók: az otthon, iródujkban dolgo-zók halandósága 1.19, míg a védőügyvédeké, — kiknek mestersége inkább a folyto-nos szónoklás s kik a közvetlen befolyással alát több-kevésbé nagyobb izgalomnak vannak kitéve — már jelen-tékeny emelkedést mutat s 1.68-ra tehető. Az or-vosoké (1.29) lényegesen felülmúlja a sebészek és gyógyszereseké (1.91).

A dusan dotált anglikán halandóság különösen hosszú életnek örvendnek; s halandóságuk aránya 1.06-től 1.10-ig emelkedik. Ellenben a katolikus papok igen nagy halandóságot mutatnak (1.83). Ezek ugyanis Angolországban gazdak alapítványok-kal nem bírván, csak a hívek — még pedig leg-többnyire a szegény irországiak — segédelmére vannak utalva.

A tér szűke nem enged, hogy Neisonat a foglalkozások s mesterségek hosszú sorában kö-vessük, annyival inkább, mert a legtöbb esetben bajos lenne kimutatni a közvetlen hatást, mely némely foglalkozásnál az élet rövidbéd vagy hosszabb tartamára befolyással van. Miért van például a gambkötőknek kevesebb kilitása a hosszú életre, mint a takácsnak, a cipésznek, mint a szabónak, a kalaposnak, mint az üvegkesek stb. stb. És mégis Neison ur adatai oly számos megfigyelésen alapul-nak, hogy kénytelenek vagyunk azokat a válságot megközelítőnek tekinteni.

Hazánk leginkább földmivelő ország lévén, örömmel konstatáljuk, hogy az egész művelt világ statisztikai megfigyelései szerint a mezei munkával foglalkozók leghosszabb élettartamúak.

Luby Gyula.

AZ „EGYETÉRTÉS” TÁRCZAJA.

A foglalkozás befolyása az élet tartamára.

A francia és az angol életbiztosító társaságok már rég idő óta a legszigorúbb pontossággal gyűjtik a statisztikai adatokat annak megállapítá-sára, hogy minő befolyással vannak az egyes fog-lalkozások az emberi élet tartamára. E kutatá-sok gyakorlati haszna elvitatlan, nemcsak a társaságokra, de az egész emberiségre nézve is. A biztosító intézetek táblás kimutatásai pontos ada-tokból meghatározhatják, melyik mesterséget folytatók mily átlagos életkort érnek el s melyik mes-teresség mily veszélytel jár az egészségre, s így mennyiben rövidíti meg az életkort. Ma még a biztosítási díj — a folyto-nos élt-vezélytel kitétt tengerészek kivételével — min-den hasonló koru és nemű emberre nézve egyenlő s egyetlen biztosító intézetnek sem jutott eszébe mesterség és foglalkozás szerint takálni a bizto-sítottakat. De el fog jönni ennek is ideje, mert így hozza magával az igazság és egyenlőség. Miért fizessen az kinek több e h a n e a van a hosszu életre, azért kinek rövidbéd életkorra van kilitása?

A földmivelők átlagos életkora például 53, a bányászoké pedig csak 32 év s így több-kevésbé a földmivelők fizetik meg az olyan vesze-dést, melyet az intézetek a bányások biztosításánál szenvednek. A praktikus amerikai társaságok már e téren is nagy előhaladást mutatnak, mert az ügy-nökök leginkább azok soraiból toborzzák a bizto-sítottakat, kiket foglalkozásuk leghosszabb életkorra jogosít. Különbözn más tekintetben is nagy elővi-gyazatot tanusítanak a részletek gyűjtésénél. Gondosan kipuhatólják, mily mértékben élvezi az il-lető a szesz italokat, minő szokásai vannak, mily-lyen szenvedélyekre hajlandó, lakrökös-e vagy pa-

záló s főleg, hogy mértékletes-e a táplálkozásban stb. Az önként jelentkezőket természetesen nem utasítják vissza még ha legkevésbé sem felelnek is meg a kedvezőbb feltételeknek, de bizo-sítottjaik legnagyobb száma ugy szólnak általán válogatottakból állván, a vesztéség esélyének sokkal kevésbé vannak kitéve.

Párisban egyike a buzzógó adatyjoknak dr. Olendorf, ki azonban kutatásai eredményének még csak igen kis részét bocsátotta a nyilvánosság el. Dr. Farr 26 millió adatot gyűjtött, de ő csak specialista e téren, mert mindössze 3 vagy 4 mes-teriséget sorozított; igaz ugyan, hogy ezeknek életkorát csaknem a esalhatatlanságig meghatározták.

Legnevezetesebb azonban Neisonnak, egy angol tudósnak gyűjteménye. Ő számított több kölcsönös biztosító társaság megfigyeléseire alapi-totta, s e megfigyelések 1.147,343 esetre terjednek ki.

Legelsőbbben is a bányászattal foglal-kozik.

Legkevésbé veszélytel jár e nemben a vas-ipar és vashányászat, mely az emberiség általános halandóságával egészen egyenlő arányban áll.

Kissé nagyobb halandóságot mutatkozik az olaj-gyárakban foglalkozóknál, de fokozatos emelkedés-ben van az ón, ólom és réz tiaknázást művelők-nél, még pedig ez utóbiaknál annyira, hogy két ötdarészlettel mulja felül a vashányászkban dolgozók halandóságát.

Mi lehet e lényeges különbségnek oka? Mindenetre az érzék természete, melyek finom por alakjában nagy mérgező befolyással vannak a bányászokra. A vas csak jótékonyan hat az emberi testre, melynek egyik alkotórészét képezi, sőt kőzu-dománuslag számtalan alakban gyógyszerül is hasz-náltatik. Innét a kevesebb halandóság a vas kiak-názása ó: feldolgozásával foglalkozóknál.

A réz azonban már magában véve is mérges anyag, s ezenkívül a rézbányákban a hőmérsék-gyakran 50 fokra is felemelkedik; ily hőségben a

munkások kénytelenek csaknem egész meztelenül dolgozni s folyto-nosan isszák a vizet, mely a leg-gyakoribb változtatás mellett is megmelegszik.

Az ölbányászok helyzete sem kedvezőbb, még pedig nemcsak a már említett porladozó érez-hészesek mérgező hatása miatt, hanem azon ne-hézsegök miatt is, melyekkel a bányák szellőztetése járn szokott. A leggyakoribb és korán bekövet-kező betegségek e munkásoknál a tüdővész és az asztma.

A réz és ólom bányák munkásainak nagy ha-landósága épen nem csökken a kóhókban sem, hol ezen érzék feldolgoztatnak. Az előbb említett betegségek kivül itt legnagyobb pusztítást a bél-köszvény (müserre) visz véghez.

Az olaj iparral foglalkozók átlagos halandó-sága 1.82 szálított, a vas bányászoknál a munka természetéhez képest 1.39-től 1.80 szálítottig váltakoz-ik; az ónbányászoknál 1.61-től 1.99-ig; a rézbányászoknál 1.23-1.7-ig emelkedik a halandóság, míg az ólommal 2.30 egész 2.50-re tehető.

Az ólom és rézbányák után a legtöbb álde-zatot a por ezellán-gyárak szedik. Az iteni munkások halandósága 2.37. Okát leginkább a porlalkozásban kell keresnünk, mert ezek nagyon kártékonyan hatnak a lélegző szervekre. Közbe-tétejtük meg, hogy az olvaszó-kemenetkénél alkalmazottak a szesz italok mértékelen él-vezete által is elsögtetik a halandóság arányának emelkedését.

A vasuti hivatalnokok és vasutnál al-kalmazottak halandóságát tárgyalva Neison nagy allentébe jön az eddig Franciaországban gyűjtött adatok végeredményeivel. A forgalmi tiszték s a vonalon alkalmazottakat illetőleg a halandóság elég emelkedést mutat (1.66-tól 1.79-ig); meg-jegyzni a jeves indés, hogy a mint várni is lehet-tett a vonatvezetők és fűtők leginkább vannak sújtva, mert halandóságuk 2.04-ot mutat.

Franciaországban megfordítva áll a dolog Olandor feljegyzései szerint, mert ottan gépészek és fűtők, kik örökké a szabad levegőn dolgoznak, kiváló egészségnek örvendnek és sokkal kisebb arányokat mutat fel halandóságuk, mint a bent dolgozó hivatalnokoké.

Lapunk mai számához egy iv melléklet van csatolva.

